

POLEO2013 TYNIEC

POLSKIE TOWARZYSTWO GEOLOGICZNE
INSTYTUT NAUK GEOLOGICZNYCH UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

Aktualizm i antyaktualizm w paleontologii

XXII KONFERENCJA NAUKOWA SEKCJI PALEONTOLOGICZNEJ POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOLOGICZNEGO

TYNIEC, 27–30 WRZEŚNIA 2013 R.

Materiały konferencyjne

PRZEWODNICZĄCY

PROF. DR HAB. M. ADAM GASIŃSKI

SEKRETARZ

MGR AGATA JURKOWSKA

KOMITET ORGANIZACYJNY

MGR RAFAŁ DAMAZIAK

DR MARIUSZ KĘDZIERSKI

DR BOGUSŁAW KOŁODZIEJ

DR MICHAŁ STACHACZ

MGR WOJCIECH WRÓBLEWSKI

ORGANIZATORZY

POLSKIE TOWARZYSTWO GEOLOGICZNE
INSTYTUT NAUK GEOLOGICZNYCH UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

REDAKCJA

MARIUSZ KĘDZIERSKI, BOGUSŁAW KOŁODZIEJ

POLSKIE TOWARZYSTWO GEOLOGICZNE
KRAKÓW 2013

ISBN 978-83-924869-2-3

Projekt okładki, logo konferencyjnego i zdjęcie na str. 3: Mariusz Kędzierski

Skład i łamanie: Mariusz Kędzierski

Zdjęcie na okładce: Mariusz Kędzierski

Zdjęcie na stronie tytułowej: Michał Stachacz

Druk: Drukarnia Delta, ul. W. Żeleńskiego 29, Kraków

Wzór sposobu cytowania:

Kowalski, J., 2013. Nowy amonit z oksfordu Tyńca. W: Kędzierski, M. i Kołodziej, B. (red.), *XXII Konferencja Naukowa Sekcji Paleontologicznej Polskiego Towarzystwa Geologicznego, „Aktualizm i antyaktualizm w paleontologii”*, Tyniec, 27–30.09.2013, *Materiały Konferencyjne*, Polskie Towarzystwo Geologiczne, Kraków, s. 20–21.

Udostępniono na licencji CC-BY-NC-SA 3.0 Polska
Polskie Towarzystwo Geologiczne

SPIS TREŚCI

Tytułem wstępu ... 3

Abstrakty

Berkowski, B. — Osobnicze bezdissepimentowe rugozy jako ofiary, gospodarze i epibionty. Kilka przykładów z dolnego dewonu Maroka ... **7**

Bitner, M.A. — Kenozoiczne ramienionogi Europy: zróżnicowanie i biogeografia ... **8**

Bitner, M.A. — Mikrostruktura muszli Terebratulida (Brachiopoda) ... **9**

Chrzastek, A. — Rekonstrukcja paleośrodowiska górnokredowych zlepieńców idzikowskich na podstawie skamieniałości śladowych (rów Nysy Kłodzkiej, Idzików) ... **10**

Damaziak, R. — Biostratygrafia i paleoekologia utworów granicznych kredy - paleocenu jednostki skolskiej Pogórza Przemyskiego ... **12**

Filipiak, K. & Stachacz, M. — Problem redeponowanej malakofauny w osadach sarmatu na przykładzie odsłonięcia w Zreczu Małym koło Chmielnika ... **13**

Filipiak, P. — Palinostratygrafia dolnego famenu z Ruskiego Brodu, Centralne Pole Dewońskie, Rosja ... **14**

Gajos, A. & Malata, E. — Żęby ryb w zespołach mikroskamieniałości z wybranych profili Karpat fliszowych ... **15**

Gasiński, M.A., Uchman, A. & Wójcik-Tabol, P. — Zakwaszenie wód oceanu jako przyczyna wymarcia otwornic planktonicznych na granicy mastrycht-paleocen: przykład z polskich Karpat ... **17**

Gęgotek, J. — Aktualizm i antyaktualizm Georges'a Cuviera (1769-1832) ... **18**

Janiszewska, K. & Stolarski, J. — Ontogeneza bazalnych koralowców w świetle promieni rentgena ... **19**

Jerzykiewicz, T. — Oazy Okawango i Sossuvlei (Afryka) jako aktualistyczne modele środowisk życia późnokredowych dinozaurów Pustyni Gobi (Mongolia) ... **20**

Jurkowska, A., Świerczewska-Gładysz, E., Olszewska-Nejbert, D. & Dubicka, Z. — Występowanie gąbki wapiennej *Porosphaera globularis* (Phillips, 1829) w osadach kampanu niecki miechowskiej (południowa Polska) i Mielnika (wschodnia Polska) ... **22**

Kapturkiewicz, D. & Gadowska, K. — Efektywność preparacji utworów drobnoziarnistych sekwencji turbidytowej metodami soli glauberskiej i ciekłego azotu oraz wpływ metody dezintegracji na stan zachowania otwornic ... **24**

Kędzierski, M. & Leszczyński, S. — Model paleogeograficzny basenu skolskiego pogranicza kampanu i mastrychtu na podstawie zmian w zespołach nannoskamieniałości ... **25**

Kołodziej, B. — Ewolucja raf ... **27**

Kozłowska, A. — Bogata fauna retiolitowa (Graptolithina) z Polski ... **29**

Krawczyński, W. — Małże fameńskie z Kamenki koło Zadońska (Centralne Pole Dewońskie, Rosja) ... **30**

Król, J. — Późnoeoceno-wczesnooligoceno biokonstrukcje koralowcowe basenu transylwańskiego (Rumunia): wstępne wyniki ... **31**

Lach, R., Gale, L., Križnar, M. & Novak, M. — Nagromadzenia enigmatycznych permskich liliowców z Dovje (Karawanki, północna Słowenia) ... **32**

Muszer, J. — Skamieniałości śladowe z formacji ze Szczawna okolic Wałbrzycha (Sudety Środkowe) – wstępne wyniki badań ... **34**

Narkiewicz, K. — Rewizja konodontowego gatunku *Icriodus orri* Klapper et Barrick i jego znaczenie dla biostratygrafii eiflu ... **36**

Nowicki, J., Żylińska, A. & Kin, A. — Zastosowanie metod statystycznych i graficznych w analizie zdeformowanych tektonicznie trylobitów z rodziny Ellipsocephalidae Matthew, 1887 z kambru Gór Świętokrzyskich ... **38**

Olszewska-Nejbert, D., Świerczewska-Gładysz, E., Bąbel, M., Jacyszyn, A. & Bogucki, A. — Unikatowe stanowisko gąbek cenomańskich na Podolu Pokuckim (zachodnia Ukraina) ... **40**

Owoczek, K. — Zmineralizowane biofilmy i inne ślady działalności mikroorganizmów w kościach dinozaurów z kotliny Nemegt (Pustynia Gobi, Mongolia) ... **42**

Pacyna, G., Zdebska, D., Barbacka, M. & Ziaja, J. — Ewolucja i sukcesja flor towarzyszących szczątkom kostnym i tropom dinozaurów w górnym triasie i dolnej jurze południowej Polski ... **44**

- Pisera, A. & Tabachnick, K.R.* — Gąbki z rodzaju *Laocoetis* Pomel, 1872 (Hexactinosida, Craticulariidae): żyjące skamieniałości? ... **46**
- Racki, G.* — Uniformitarianizm a katastrofizm – dwie odmienne wizje historii Ziemi? ... **47**
- Rakociński, M.* — Żelaziste mikrobiocenozy w fameńskich skondensowanych wapieniach głowonogowych z Gór Świętokrzyskich ... **49**
- Rakociński, M., Zatoń, M., Filipiak, P. & Krawczyński, W.* — Mikrokonchidy jako dominujące organizmy inkrustujące skalne podłoże: przykład z dolnego famenu Centralnego Dewońskiego Pola w Rosji ... **50**
- Rodríguez-Tovar, F.J., Stachacz, M., Uchman, M. & Pérez, M.R.* — Dolnooordowickie płytkomorskie skamieniałości śladowe z profilu Aldeaquemada, Sierra Morena, południowa Hiszpania ... **51**
- Salamon, K.* — Diagenеза kredowych koralowców *Scleractinia* z okolic Miechowa ... **52**
- Studencka, B.* — Małże Miodoborów: zapis zmian środowiska w Paratetydzie na granicy baden/sarmat ... **53**
- Surmik, D., Boczarowski, A., Pawlicki, R., Balin, K. & Szade, J.* — Multiinstrumentalna analiza jakości zapisu kopalnego na przykładzie szczątków gadów morskich środkowego triasu Śląska ... **55**
- Surmik, D. & Pelc, A.* — Gorąca krew płuwojaszczurów – gigantotermia u bazalnych Sauropterygia? ... **57**
- Szczepaniak, K.* — Współwystępowanie inkluzji jako źródło rekonstrukcji paleoekosystemu ... **59**
- Świerczewska-Gładysz, E.* — Gąbki z górnego turonu i dolnego koniak niecki opolskiej – aktualny stan badań ... **61**
- Wojtasik, B.* — Utrwalone hipotezy naukowe w świetle nowych wyników badań, na przykładzie hipotezy przebiegu zdarzeń w schyłkowym okresie plejstocenu na obszarze Europy Środkowej i Arktyki ... **63**
- Woroncowa-Marcinowska, T.* — Powiązanie zjawiska progenezu u goniatytów Balviinae (Prionoceratidae) z globalnymi zdarzeniami w późnym famenie – wstępne wyniki badań ... **64**
- Wójcik, K.* — Biostratygrafia konodontowa pogranicza emsu i eiflu w Górach Świętokrzyskich ... **65**
- Zatoń, M., Rakociński, M., Filipiak, P. & Krawczyński, W.* — Unikatowy zapis wczesnofameńskiego ekosystemu pelagicznego w Górach Świętokrzyskich ... **66**
- Zdebska, D. & Pacyna, G.* — Niezwykłe paprocie drzewiaste z kredy Polski ... **67**
- Złonkiewicz, E.* — Skarby Prągowca ... **69**
- Żylińska, A. & Weidner, T.* — Egzotyczne trylobity z wyższego kambru Szwecji ... **71**

Sesje terenowe

- Stachacz, M., Jurkowska, A. & Machaniec, E.* — Sesja terenowa A. Górna kreda niecki miechowskiej i miocen północnej części zapadliska przedkarpackiego ... **75**
- Kędzierski, M., Kołodziej, B., Hoffmann, M., Machaniec, E., Stworzewicz, E. & Szulc, J.* — Sesja terenowa B. Budowa geologiczna i paleontologia regionu krakowskiego: dolny perm, środkowa i górna jura, górna kreda ... **89**

TYTUŁEM WSTĘPU

"W Tyńcu, w gospodzie "Pod Lutym Turem", należącej do opactwa, siedziało kilku ludzi, słuchając opowiadania wojaka bywalca, który z dalekich stron przybywszy, prawil im o przygodach, jakich na wojnie i w czasie podróży doznał. Człek był brodaty, w sile wieku, pleczysty, prawie ogromny, ale wychudły [...]. Tuż przy nim za stołem siedział młodzieńczyk o długich włosach i wesołym spojrzeniu [...]"

Henryk Sienkiewicz, „Krzyżacy”, tom I, rozdział I

XXII Konferencja Naukowa Sekcji Paleontologicznej Polskiego Towarzystwa Geologicznego odbywa się w malowniczym Tyńcu, znaczącym najbardziej na zachód wysunięte rubieże Krakowa. Od poprzedniej, krakowskiej edycji konferencji Sekcji Paleontologicznej PTG upłynęło 13 lat.

Hasłem bieżącej konferencji jest problematyka związana ze stosowaną często „w ciemno” zasadą aktualizmu, która wyrosła z uniformitarystycznego podejścia do procesów geologicznych głoszonego przez XIX-wiecznych naturalistów jako opozycja do katastrofizmu. Postęp nauki spowodował, że w początkach XXI w. coraz częściej zdajemy sobie sprawę z tego, że w historii Ziemi pojedyncze gatunki i całe biocenozy funkcjonowały w niepowtarzalnych konfiguracjach czynników biotycznych i abiotycznych, które mogły znacznie różnić się od współczesnych. Inaczej też niż w XIX w. należy rozumieć koncepcję katastrofizmu w ewolucji życia na Ziemi.

W obecnym spotkaniu uczestniczy blisko 50 osób z 16 instytucji. Zgłoszono 30 referatów i 14 posterów obejmujących zróżnicowaną tematykę badawczą oraz szeroki zakres wiekowy: od mikropaleontologii po ichnologię i historię paleontologii, od kambru po czwartorzęd. Część zgłoszonych prezentacji w bezpośredni sposób nawiązuje do hasła przewodniego konferencji. Mamy nadzieję, że prezentacje będą pomocne zarówno w zrozumieniu ograniczeń stosowania zasady uniformitaryzmu (uniformitarianizmu) w paleontologii i geologii, jak i w doszukiwaniu się we współczesnych ekosystemach i środowiskach sedymentacyjnych bliskich – mimo ograniczeń – analogii dla kopalnych przykładów. Godnym podkreślenia jest liczny, czynny udział młodych badaczy: doktorantów i studentów (a nawet licealistki), którzy są autorami bądź współautorami 17 prezentacji.

Dziękujemy: Polskiemu Towarzystwu Geologicznemu, Instytutowi Nauk Geologicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Towarzystwu Doktorantów Uniwersytetu Jagiellońskiego za finansowe wsparcie konferencji, Urzędowi Miasta Krakowa za materiały promocyjne oraz Pani Elżbiecie Molendzie z Domu Gości Opactwa Benedyktynów w Tyńcu za pomoc w przygotowaniu konferencji.

Komitety Organizacyjny

Aktualizm i antyaktualizm w paleontologii

ABSTRAKTY

POLEO
2013
TYNIEC

